

Z logopedią na TY

Warsztaty dla rodziców w ramach rozporządzenia MEN

Grupa dzieci 3- 4- 5- letnich

Prowadzący:
mgr Anna Plichta

Badanie przesiewowe - co to jest?

Czy to badanie kompleksowe? - **NIE!**

Czy po przesiewowym badaniu może być postawiona diagnoza? - **NIE!**

Badanie przesiewowe ma na celu określenie, czy rozwój dziecka jest prawidłowy, czy występują jakieś trudności.

Dopiero po szczegółowym badaniu logopedycznym można sformułować diagnozę.

Jak interpretować informacje?

- rozwój mowy zgodny z normą dla danego wieku
- dziecko wymaga terapii logopedycznej
- instrukcja dla rodziców
- zalecane konsultacje specjalistyczne
- do obserwacji

Mamo, Tato!

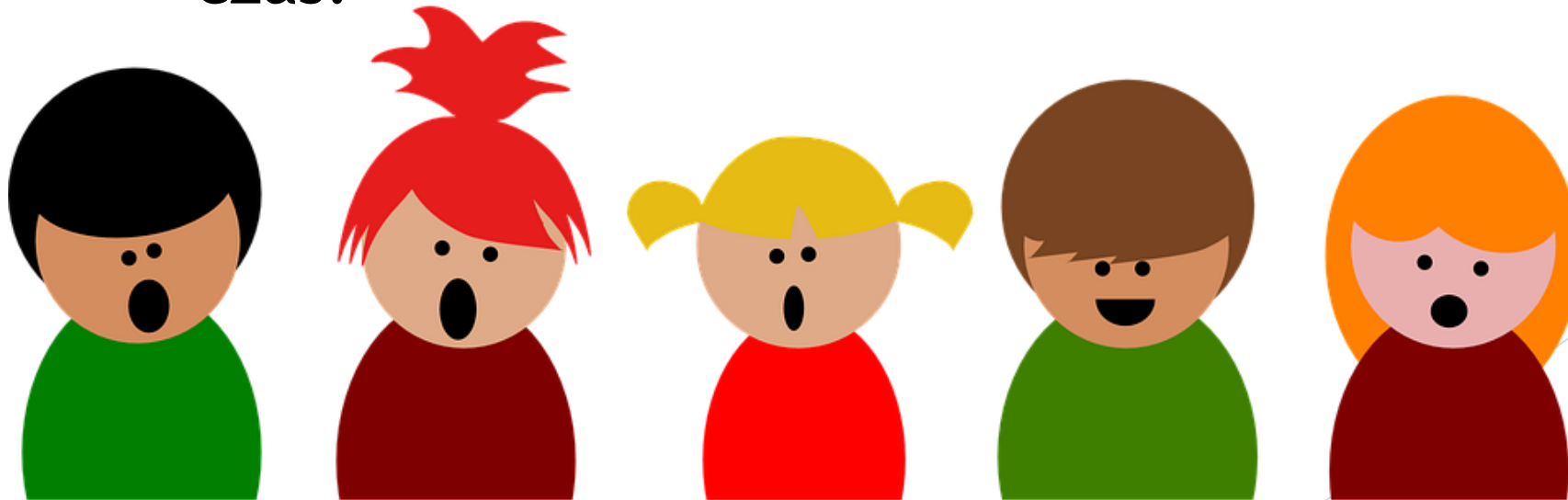
Jeśli zauważyliście, że...

- bardzo mało mówię*
- mówię niewyraźnie i trudno mnie zrozumieć*
- często oddycham ustami*
- moja mowa jest niepełna*
- mam trudności ze zrozumieniem tego co do mnie mówicie*

Chodźmy razem do logopedy!

Rozwój mowy dziecka kończy się ok. 7 roku życia.

Dla każdego wieku ustalone są normy rozwojowe, które wskazują co dane dziecko powinno już osiągnąć, a na co ma jeszcze czas.

DZIECKO 3 - LETNIE:

- rozumie to, co do niego mówimy;
- spełnia polecenia zawierające znane mu wyrazy, np. wskazuje części ciała, zabawki;
- próbuje wykonywać codzienne czynności wg podanych instrukcji słownych;
- podaje swoje imię;
- wypowiada proste zdania (nie wszystkie formy gramatyczne są prawidłowe);
- używa czasu teraźniejszego i przeszłego;
- zaczyna zadawać dużo pytań, początkowo nie są one jeszcze jasno sprecyzowane;
- w trudnych wyrazach (gdzie występują grupy spółgłoskowe) może opuszczać (*pta - pchła*), zastępować innymi dźwiękami (*głudopis - długopis*) lub przestawiać sylaby (*komolotywa - lokomotywa*);
- dziecko słyszy i potrafi różnicować wymowę prawidłową, np. *siamolot* i *samolot*, jego słuch mowny (fonematyczny - odpowiedzialny za różnicowanie głosek) jest w pełni rozwinięty.
- przekształca się u dziecka typ polykania z niemowlęcego na dojrzały, co wpływa na rozwój artykulacji.

DZIECKO 3-LETNIE ARTYKULACJA:

- artykulacja nie jest jeszcze w pełni wykształcona, ale dziecko wymawiać powinno:
 - wszystkie samogłoski,
 - spośród spółgłosek: [p, b, m, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, ch, j, ł]
- głoski:
 - [k / g] mogą być jeszcze zastępowane przez [t / d],
 - [f / ch] mogą być zamieniane;
 - [sz, rz/ż, cz, dź, s, z, c, dz] mogą być wymawiane jako [ś, ź, ć, dź];
 - głoska [r] jako [l] (już nie jako [i]=j)

DZIECKO 4 - LETNIE:

- rozumie i wykonuje polecenia (proste i złożone - do 3 elementów), również te, które zawierają wyrażenia przyimkowe z przyimkami: *na, pod, do, w przed, za, obok*;
- rozpoznaje kolory;
- pytane odpowiada, np. czy jest mu zimno, kiedy jest głodne/zmęczone;
- mówi o przeszłości i przyszłości;
- wypowiedzi dalej mogą być agramatyczne (ale pyta o prawidłową formę wypowiedzi);
- zadaje dużo precyzyjnych pytań;
- wykazuje ogromną chęć porozumiewania się;
- pojawiają się neologizmy dziecięce, np. *mój tata to duży czytacz*;
- język ulega pionizacji (zdolność do unoszenia czubka języka za górne zęby)

DZIECKO 4 - LETNIE ARTYKULACJA:

- wymawia wszystkie poprzednio wspomniane głoski:
 - [p, b, m, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, ch, j, ł]
 - samogłoski
 - [k g]
 - [w f]
- głoski [s z c dz]* brzmią twardo;
- głoska [r]** zastępowana powinna być głoską [l]

*Język nie powinien wsuwać się między zęby. Wymowa międzyzębowa, powinna być korygowana. Nie ustąpi samoistnie, nie jest cechą wymowy dzieci.

** Jeżeli głoska [r] zastępowana jest nadal głoską [j], należy to skorygować. Tak samo, gdy pojawia się inna głoska (lub jest ona opuszczana) w wymowie dziecka.

DZIECKO 5 - LETNIE:

- chętnie opowiada o przebiegu jakiegoś zdarzenia;
- relacjonuje obejrzany film;
- przewiduje fakty, które mogą zaistnieć;
- w wypowiedziach uwzględnia kolejność zdarzeń, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe;
- pytane o znaczenie słów potrafi je wyjaśnić;
- opisuje przedmioty, podając ich cechy charakterystyczne i możliwości zastosowania;
- nieprawidłowości gramatyczne zanikają;
- dziecko dokonuje autokorekty i równie chętnie poprawia innych.

DZIECKO 5 - LETNIE ARTYKULACJA:

- wymawia wszystkie poprzednio wspomniane głoski:
 - [p, b, m, f, w, t, d, n, l, ś, ź, ć, dź, ń, ch, j, ł]
 - samogłoski
 - [k g]
 - [w f]
- głoski [s z c dz]* brzmią twardo;
- głoska [r] zastępowana (jeszcze) może być głoską [l]
- pojawia się zjawisko hiperpoprawności
- [sz rz cz dź]

*Język nie powinien wsuwać się między zęby. Wymowa międzyzębowa, powinna być korygowana. Nie ustąpi samoistnie, nie jest cechą wymowy dzieci.

Mowa, czytanie i pisanie jako czynności wyższe są efektem współdziałania i koordynacji wzrokowo- słuchowo- ruchowej.

Angażują te proste funkcje i je integrują, dlatego też często obserwujemy współwystępowanie zaburzeń mowy, czytania i pisania.

Do zaburzeń, które mogą mieć wpływ na rozwój wymienionych funkcji zaliczamy:

- dyslalię
- opóźnienie rozwoju mowy
- zaburzenia tempa mówienia
- zaburzenia koordynacji ruchów artykulacyjnych
- często „artykulację zlewającą się” .

Trudności w pisaniu i czytaniu można podzielić na trzy rodzaje:

- I występujące u osób z wadami mowy - osoby te piszą tak jak wymawiają (np. dziecko zamienia głoski, zamiast *mysz* mówi i zapisze *mys*);
- II trudności niezależne od wymowy - mogą występować zarówno u osób z mową prawidłową, jak wadliwą (rozbieżność między mową a pismem, jeżeli ktoś ma wadę wymowy i pisze tak jak mówi nie ma u niego dysgrafii) - np. je^z - je^{sz}, roz^kład - ros^kłat, le^w - le^f;
- III dysgrafia - błędy ortograficzne.

Czy wszystkie wadliwe sposoby wymowy znajdują odbicie w piśmie?

Okazuje się, że nie wszystkie cechy substancji fonicznej mogą być transformowane na substancję graficzną dając odbicie w piśmie. Istnieje wiele wadliwych form wymowy poszczególnych głosek, które nie mogą znaleźć odpowiednika w piśmie (np. r języczkowe, n tylnojęzyczne).

Uczeń z zaburzoną wymową nie może w pełni korzystać z własnego magazynu wewnętrznego, gdyż wadliwe wrażenia kinestetyczne wiążą się u niego z prawidłowym wzorcem słuchowym.

Pisze on tak, jak mówi, a nie tak jak słyszy.

Nie wszystkie osoby z wadami wymowy robią błędy w czytaniu i pisaniu. Osoby z zaburzeniami mowy pochodzenia obwodowego (dysglozje) np. z seplenieniem międzyzębowym, bocznym, z nosowaniem nie mają trudności w czytaniu i pisaniu. Zniekształcona wymowa głosek nie znajduje odbicia w piśmie.

Trudności te występują u osób z zaburzeniami mowy pochodzenia centralnego min. u dzieci z dyslalią (zamiana jednej głoski na drugą np. cz-c, k-t). Trudności mogą być spowodowane zaburzeniami słuchu mownego (tzn. słuchu fonematycznego) lub zaburzeniami motorycznymi (tzn. kinestezji artykulacyjnej).

ROZUMIENIE MOWY PRZEZ DZIECKO

Dziecko w wieku:

- 12 mc- rozumie ok. 10 słów
- 14-16 mc- ok. 50 słów
- 18 mc- ok. 180 słów
- 24 mc- 200- 300 słów
- 36 mc- 1000-1500 słów

Jeżeli dziecko nie wymawia niektórych dźwięków odpowiednich dla jego wieku, zastępuje je innymi głoskami lub zniekształca niektóre głoski, wskazana:

**TERAPIA LOGOPEDYCZNA + PRACA W DOMU
=
SUKCES**

**CEL TO NIC INNEGO, JAK
MARZENIE Z TERMINEM
REALIZACJI.**

Joe L. Griffith

Badanie przesiewowe - instrukcja dla rodziców:

- dziecko nie wymaga regularnej terapii logopedycznej
- wykonuje zalecone ćwiczenia do pracy w domu
- logopeda co jakiś czas kontroluje stan mowy dziecka i przekazuje kolejne zadania

Zalecane konsultacje specjalistyczne:

- laryngolog
- foniatra

- ortodonta
- stomatolog
- psycholog

MITY LOGOPEDYCZNE

- ~~Niemówiący 3-latek to nic dziwnego~~

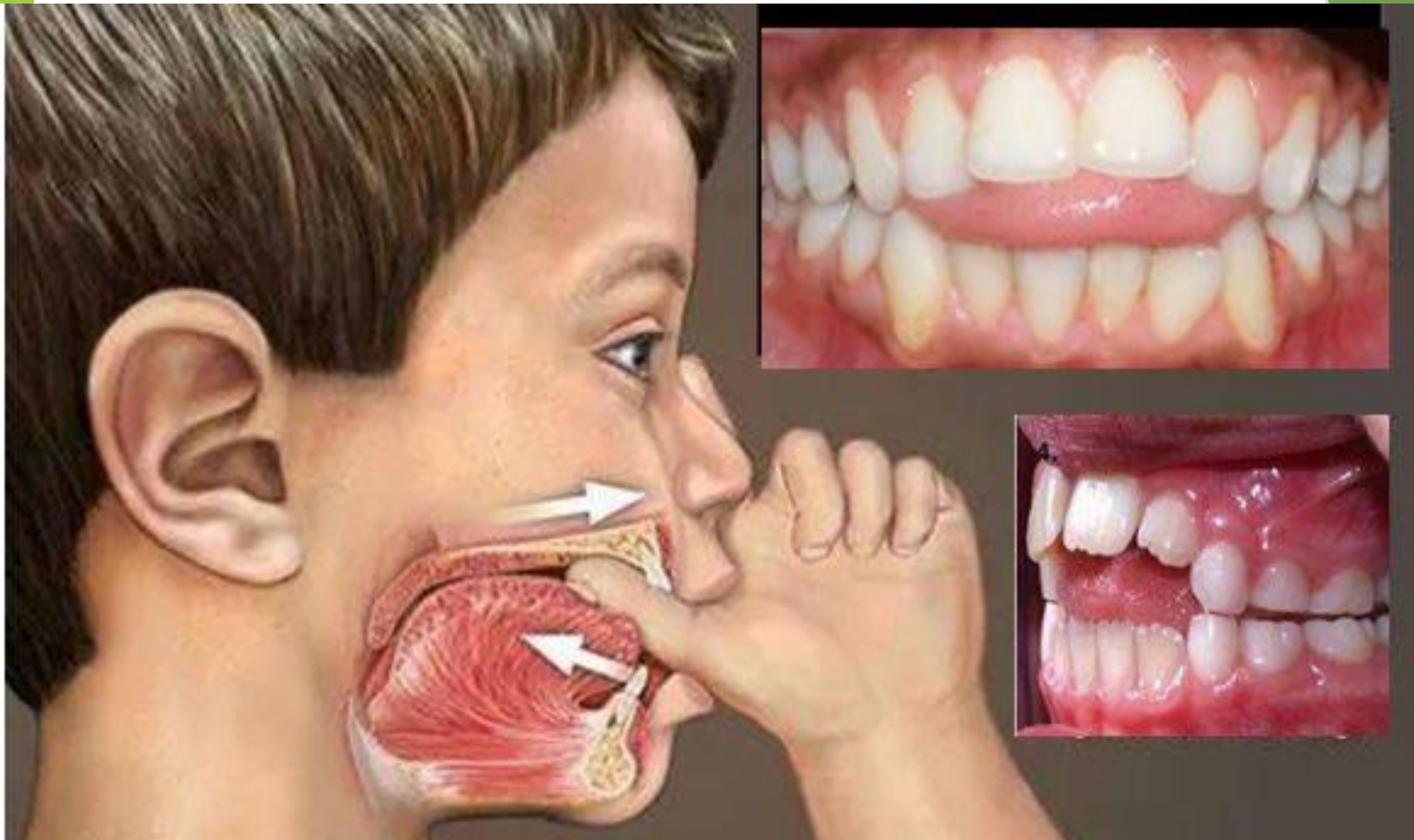
~~„Ma jeszcze czas, zacznie mówić”~~

- ~~„To chłopiec, chłopcy zaczynają mówić później”~~

- ~~Trzylatek ssący smoczek, pijący z butelki ze smoczkiem to nic złego~~

- ~~Ssie kciuk- „Jest mały, to jeszcze mu wolno”~~

- ~~„To Twoje dziecko nie mówi jeszcze [r]?!”~~

Żadna głoska w języku polskim nie może być wymawiana z językiem umieszczonym między zębami!!!

<https://youtu.be/GLnshB6QZ3E>

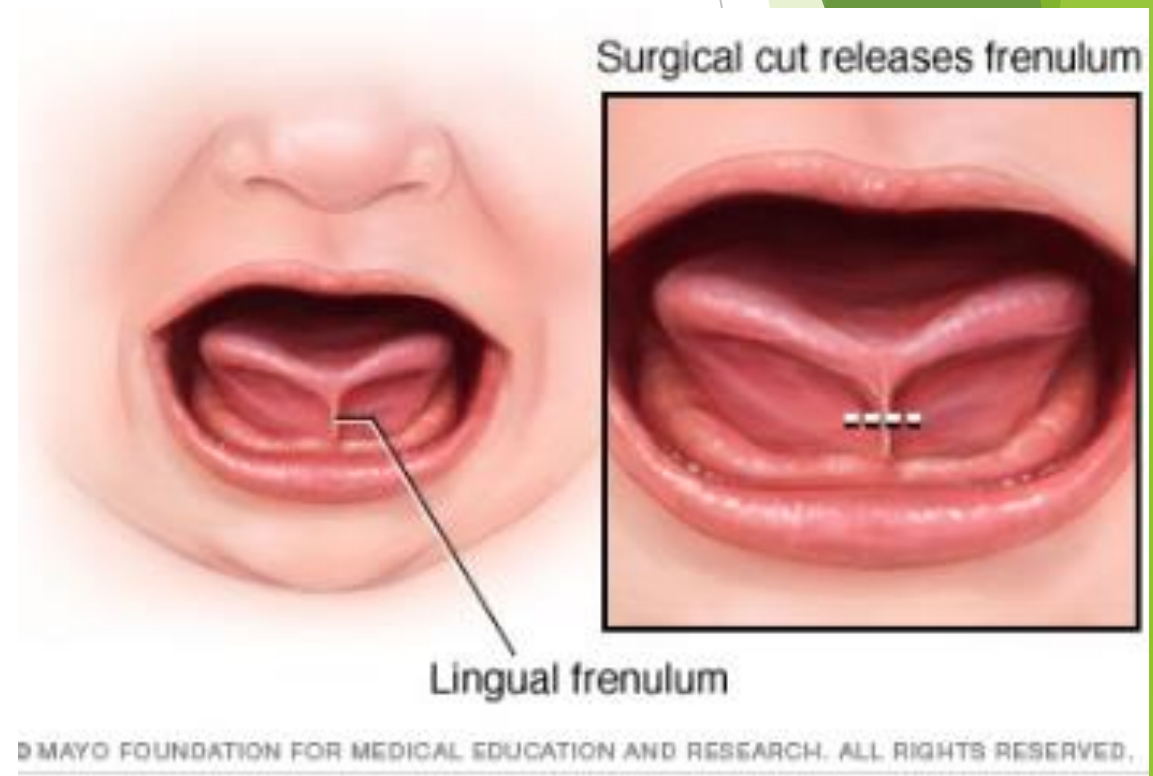
<https://youtu.be/hlYgE7p7G3M>

- Problemy ze ssaniem
- Niemożność połykania w sposób dojrzały
- Niemożność artykulacji niektórych głosek

Podcięcie wędzidełka - BEZBOLESNY ZABIEG

Po zabiegu, masażach oraz ćwiczeniach logopedycznych język staje się sprawny

Na koniec ...

https://youtu.be/vT_B5698ZF8